

Šiame numeryje skaitykite

2 psl.

Nuo molio trobelės – iki pirmaujančio ūkio

3 psl.

Akmenys – sodybos puošmena

Sveikatingumo šventėje – bendrystės pajauta

4 psl.

Jiems birželis – neeilinių gimtadienių meniu

5 psl.

„Tichė“ – krištolinis pasaulinės šlovės skonis

Finalines plaukimo varžytuves laimėjo Džiugas

6 psl.

Ar reikia karves išmelžti iki paskutinio pieno lašo?

7 psl.

Karščio streso galima išsvengti

8 psl.

Telšių miesto šventėje – su DŽIUGU!

„Žemaitijos pieno“ valdyba sveikina

Sūris DŽIUGAS – ant aukščiausios pakopos Briuselyje!

Didžiuojamės galėdami pasidalinti džiuglia žinia apie naujausią tarptautinį įvertinimą!

CRYSTAL TASTE AWARD
suteiktas sūriui DŽIUGAS Gourmet!

2016.06.02 iš The International Taste & Quality Institute būstinės Briuselyje gavome pranešimą, kad kietojo sūrio DŽIUGAS Gourmet, brandinto 36 mėnesius, skonis ir kokybė vėl puikiai įvertinti ir šį kartą aukščiausiu, Krištolinio skonio apdovanojimu (Crystal taste award). Ši nominacija suteikiama tik tiems produktams, kurie 3 metus iš eilės pelnė 3 aukso žvaigždes iš 3 galimų ir vėl puikiai pasirodė komisijai, kuri skoni ir kokybę vertina akloju būdu. Tad šiemet DŽIUGAS Gourmet įvertintas aukščiausiu galimu laipteliu Europos skonio ir kokybės institute.

SVEIKINAME

geriausius gegužės mėnesio ūkininkus pagal skirtingas superkamo pieno kiekio grupes

Pirmoje grupėje

(per dieną parduoda nuo 50 iki 199 kg natūralaus pieno)
Aloyzas Virketis – Žernių k., Žemaičių Kalvarijos sen., Plungės r.

Antroje grupėje

(per dieną parduoda nuo 200 iki 499 kg natūralaus pieno)
Stanislava Pocevičienė – Jurgaičių k., Alsėdžių sen., Plungės r.

Trečioje grupėje

(per dieną parduoda nuo 500 iki 999 kg natūralaus pieno)
Rimantas Galbuogis – Vilkyškių k., Vilkyškių sen., Pagėgių sav.

Ketvirtoje grupėje

(per dieną parduoda nuo 1000 iki 1999 kg natūralaus pieno)
Irena Rudienė – Sutkų k., Mažonų sen., Tauragės r.

Penktoje grupėje

(per dieną parduoda nuo 2000 kg ir daugiau natūralaus pieno)
Algimantas Čėjauskas – Tučių k., Nevarėnų sen., Telšių r.

Geriausio ekologiško pieno gamintoja

Vygandas Jokubaitis – Pajūralio k., Kvėdarnos sen., Šilalės r.

Apie pieno sektoriaus būklę Europoje ir Lietuvoje

2016 m. gegužės mėnesį Lietuvoje pieną supirko 65 įmonės
Informacija apie mokėtą pieno supirkimo kainą 2016 m. gegužės mėnesį

Vidutinė 2016 m. gegužės mėn. įmonės mokėta kaina už natūralų pieną, be nuoskaitų (Eur už t)

Natūralaus pieno kaina 2016 m. gegužės mėn. mokėta pieno gamintojams, parduodantiems daugiau kaip 40 t pieno per mėnesį, (Eur už t)

Nuo molio trobelės — iki pirmaujančio ūkio

Stojus Lietuvos nepriklausomybei, naujos ūkininkų sodybos pradėjo kurtis ant plynų laukų. Važiuojant iš Šilalės į Telšius, tuomet akį traukė paplentėje lipdoma molio trobelė. Ilgokai ji stovėjo tuščia, kol pagaliau ten užvirė tikras gyvenimas ir ūkininkavimas.

Arūnas Zajančauskas.

Algirdas Dačkevičius

Seniai norėjosi užsukti pas čia gyvenančius žmones, kol nepasitaikė tinkamos progos. „Tai Arūno Zajančausko sodyba. Šis ūkininkas — vienas iš geriausiųjų“, — kartą pravažiuojant pro šalį pasidžiaugė „Žemaitijos pieno“ Zaliavos pirkimo vadybininkas Valdas Adomaskas.

Ėjo laikas, apie Arūno darbštumą skelbė „Pienininkystės“ laik-

sitiko, kad kartą užklydo sužeistas partizanas, o jį aptiko sribai. Seneliui buvo prilipdyta „liaudies prieš“ etiketė ir kaip politinis kalinys dešimčiai metų išsiųstas į Komijos Autonominės Respublikos Sytytkaro lagerį.

Į Varnius pargrįžo tik 1956-aisiais. Džiugu, kad seneliui pavyko sulaukti laisvos Lietuvos. Ir prie molio trobelės „lipdymo“ jis prisidėjo, mat nuo senų senovės žinojo, kaip iš molio statomi ilgaamžiai pastatai. Žinoma, darbo daug:

mės ūkio mašinomis. Tai labai praverė pradėjus ūkininkauti“, — pasakojo Arūnas.

Be Arūno, šeimoje augo brolis Darius ir sesuo Virginija. Jie abu senokai Švedijoje ir ten duoną pelnosi. Ten buvo išvykęs darbuotis ir Arūnas, bet vėl pargrįžo į gimtą kraštą, mat tėvai 2009-aisiais metais dovanavo jam žemę.

„Gerai, kad ji aplink sodybą, tai daug patogiau visus darbus nudirbti. Karvutes iš ganyklos parvarome į ferma, kur įrengta pieno linija, ir ten melžiame“, — pasakojo Irena ir Arūnas. Žinoma, sutuoktiniai yra pasiskirstę pagrindiniais darbais — Irenai melžimas, o vyrui — technikos priežiūra ir visi kiti žemdirbiškieji rūpesčiai. Ūkiui sustiprėti leido dalyvavimas „Jaunojo ūkininko“ ir „Žemės ūkio valdų modernizavimo“ programose. Prieš tai tėvai buvo dalyvavę Nitratų direktyvos programoje. Labai daug lėšų pareikalavo mėš-

tenkinius su malonumu neria. Dar vienas šunelis sodyboje amsi priištąs.

Apie karvių veislių gerinimą, pasak Arūno, jis daug sužino iš „visagalio interneto“, taip pat dalyvauja įvairiuose seminaruose. Ūkininkai išbandė ne vieną karvių veislę. Pasak jų, holšteinų piendavės neblogos, bet su jomis ky-la daugiau sveikatingumo problemų. Geros Norvegų žaliosios, bet jų trumpos kojos. Dabar apsisotą prie Kanados airšyrų. Šios žalmargės turėtų ateityje pakeisti mišrią bandą. Su jomis ir dėl sveikatos rūpesčių mažiau.

Ūkininkai užsiminė, jog labai svarbu kokybiškas karvių sėklinimas. Už profesionalų darbą jie pagyrė veterinarijos gydytoją Rimutį Kaminskį. Geras ir kitas veterinarijos specialistas Algis Brazauskas. Arūnas pastebėjo, kad šiuose kraštuose žaluųjų karvių re-tai kur pamatysi, o jos jam patin-

ka. Be to, šių karvių pienas baltymingesnis.

Ūkininkų bandos pieno kokybė — nepriekaištinga. Jie dalyvauja kasdienėje pieno mėginių atrinkimo tvarkoje ir už kokybišką pi-eną gauna iš „Žemaitijos pieno“ bendrovės priedų.

„Labai svarbu taisyklingai melžti, rūpestingai prižiūrėti tešmenį ir piendaves šerti tik visaverčiais pašarais“, — sakė Irena.

Arūnas pasakojo, kad pagrindinis pašaras žiemą — šienainis, kurį ruluuoja. Jis daug vertingesnis už šieną, nes pastarąjį vartant ir grėbiant, nukuliami žolių lapai, o palieka vien stagarai. Ūkininkai perka kombinuotųjų pašarų, mineralinių priedų, duoda melaso ir alaus mielių piendavių energijai pakelti.

Anksčiau prie sodybos stūksojo nemažai avilių, dabar jie įkurdinti toliau ir yra Arūno 75-me-

Irena ir Arūnas Zajančauskai su savo atžalomis.

Irena ir Arūnas stropiai ir su meile rūpinasi piendavėmis.

raštis, o jo nuotrauka puikavosi tarp savo grupėje ketvirčio geriausiųjų, parduodančių pi-eną „Žemaitijos pieno“ bendrovei. Šį pavasarį darbus žemaitis iš Šilalės rajono Gatautiškės kaimo pakviestas į tradicinę geriausiųjų ūkininkų, bendradarbiaujančių su „Žemaitijos pieno“ bendrove, šventę Klaipėdoje. Jo ūkis už 2015-uosius metus nominuotas tarp dešimties geriausiųjų pagal visus vertinimo kriterijus. Be pri-zių, darbštuoliui su žmona Irena dovanota išvyka į Anykščių kraštą. Į šią kelionę išleido dukra Gre-ta, kuri šiuo metu padeda tėvams. Dar šeimoje auga 13-metis Simas ir 9-metė Ineta. „Laukiu, kol Simas ūgtels, tai bus didelė paspartis, nes jaučiu, kad jis gali būti mano pamaina“, — samprotavo tėvas.

Begrįžtant į sodybos ir ūkio kūrimosi ištakas, jos apipintos įdomia istorija. Gatautiškė — Šilalės ir Telšių rajono paribys — neišven-gė sovietinės valdžios represijos kirčio. Vykstant klasių kovai, nukentėjo ir Arūno senelis Selvestras, doras ūkininkas. Taip jau at-

molis išminkomas, jį sumaišant su viržiais, dar — šiek tiek cemento. Visa ši statybinė masė krečiama tarp sukaltų karkaso lentų. Laukti tenka ilgokai, kol molis visiškai išdžiūsta, tada gali kibti prie kitų statybos darbų. „Svajojome įsikurti erdvesnėje troboje, nes ši mūsų šeima jau mažoka, bet planus koreguoja lėšų stygius“, — sa-ko Arūnas.

Jo darbo diena prasideda 4 valandą ryto, o baigiasi vėlai vakare. Ypač būna karšta per šienapjūtę, nes visus darbus reikia vienam nudirbti. „Pjaunu žolę, ją var-tau, sugrėbiu, ruluuoju ir gabe-nu prie sodybos“, — pasakojo darbštuolis.

Arūnas yra baigęs Rietavo žemės ūkio technikumą. Šiandien jis džiaugiasi, kad tuomet pavyko nuo tarnybos sovietinėje kariuo-menėje ištrūkti. O elektromechaniko diplomą įgijo jau Lietuvai paskelbus Nepriklausomybę.

„Rietave ne tik šią profesiją įgijau. Ten gavau labai vertingų gyvulininkystės, žemės ūkio pagrindų, be to, įgijau traktorininko tei-ses, galiu dirbti ir su kitomis žė-

Pirmieji šienainio rulonai — jau kieme.

dės statyba, bet ją, pasak ūkinin-ko, trūks plyš reikėjo įrengti. Nemažų išlaidų atseikėta ir rekonstrukcijai. Ir visą techniką reikėjo įsi-gyti, nes pradžia buvo tik nedidelis traktoriukas DT-25.

Zajančauskai pagrindinį dėmesį skiria pienininkystei. Jie kitais dar-bais neužsikrauna. „Neauginame nei grūdinių kultūrų, nei bulvių, kieme paš mus ir paukščių nepamata-tysi. Šį pavasarį nusipirkau porą patelių triušių, nes juos nuo vai-kystės labai myliu“, — pasakojo Arūnas.

Ir iš tikrųjų kieme karaliauja tik nuotaikingasis labradoro retrieve-ris Džeris. Kur šeimnininkai pagalį ar akmenį numes — iš ten atneš. Net į šalimais sodybos iškastus

Džeriui neįveikiamų kliūčių nėra.

čio tėvo žinioje. Žinoma, sūnus, kai turi laiko, užmeta akį į bičių šeimynų darbą ir pagelbsti tėvui.

O laiko niekada nebūna per daug. Net besipliūškenančios žu-vies tvenkinyje nėra kada pažve-joti. Sūnus kartais su pavydu žvel-gia į tėvus, kurie gali kada nori ir į Švediją jo brolio bei sesers nu-vykti aplankyti. Ir dabar neseniai iš ten parkeliavo.

Arūno galvoje sukasi įvairiausi planai. Kadangi banda su prieaugliu sunkiai betelpa dabartinėje fermoje, ateityje reikėtų statyti naują. Viltis sužimba pažvelgus į sūnų Simą, kuris yra pri-sirišęs prie protėvių ir tėvų žė-mės.

Akmenys — sodybos puošmena

Telšių rajone, Eigirdžių miestelyje gyvenantis Stasys Rimgaila, nutvėręs laisvą minutėlę, netingi su akmenimis pasigalynėti, todėl jo sodybą puošia lauko rieduliai.

Stasys išradingai sukonstravo akmeninę tvorą, tarp rūpestingai ir patikimai pritvirtintų vielinės tvoros segmentų pripildamas akmenų. Praktiška ir originalu — kitos tokios bet kur nepamatysi! „Supyliau apie 20 tonų akmenų.

Per gerą trejetą dienų, pasitelkęs techniką, ir padariau“, — pasakojo Stasys.

Sodybos pakraštyje akį patraukia akmenų kalnelis, tarp kurių netrūksta žaliuojančios ir žydinčios augmenijos. O kur dar kie-

me tyvuliuojantis baseinėlis, grįstas akmenimis!

Ir visa tai — aplinkos grožiui neabejingų Gražinos ir Stasio Rimgailų kieme, šiek tiek „pagaunant“ laiko nuo ūkininkavimo.

Ūkininkai neabejingi naujovėms, todėl noriai dalyvauja kasdienėje pieno mėginių atrinkimo tvarkoje. Tai juos skatina dirbti dar geriau, nes už kokybišką pieną „Žemaitijos pieno“ bendrovė moka priedus.

Eigirdžių miestelis — Stasiui kaip ir gimtasis. Mat jis gimė ir augo visai netoliese — už penketo kilometrų — Norvydų kaime. Žmona — irgi žemaitė, kilusi iš Kretingos.

Stasys yra dirbęs ir tuometėje Telšių skaičiavimo mašinų gamykloje, išbandė vairuotojo ir kombainininko amatą. O nebaigtą statyti namą pirkė iš kolūkio.

Savarankiškai ūkininkauti ėmėsi palengva. Pradėjo nuo 2-3 karvūčių, vėliau atsirado 5. Norėdami sutvirtėti, ūkininkai dalyvavo europinėse paramos programose: Pieno ir Nitratų, Žemės ūkio valdų modernizavimo. Dabar Stasys gali pasigirti, kad ūkyje technikos netrūksta, o ūkiniai pastatai rekonstruoti.

Stasį Rimgailą su gimtadieniu pasveikino Lietuvos pieno ūkių asociacijos direktorė Rigilda Baniėnė ir „Žemaitijos pieno“ Žaliavos pirkimo vadybininkas Valdas Adomauskas.

Šeimoje užaugo net 4 atžalos. „Du gyvena Norvegijoje, o likusieji — Lietuvoje“, — šypsodamasis pasakojo Stasys.

Tarp išvykusiųjų svetur — sūnus Vidas ir dukra Vaida. Dar viena dukra gyvena ir darbuojasi Klaipėdoje. Gerai, kad nors vienas iš ketvertuko paliko tėviškėje. Tai Adomas. Jis — dešinioji tėvo ranka. Drauge daug sparčiau viską galima nuveikti, ypač per šienapjūtę. Ūkininkų žemės netoliese sody-

bos nedaug — gal 6 ar 7 hektarai, o melžiamos karvutės gano si už penketo kilometrų. Ten Stasys savo jėgomis yra įsirengęs melžimo aikštelę.

Vidurvasary ar per šv. Kalėdas vaikai susirenka pas tėvus. Iš Norvegijos su tėveliais atvyksta ir anūkeliai Skaistė, Matas bei Kevinas. Čia jų laukia mažasis Neitas, Adomo ir Dovilės sūnus. Tokios akimirkos labai šildo ir stiprina tarpusavio ryšius.

Sodybos kieme — akmenimis grįstas baseinėlis.

Akmeninė tvora — originalu ir praktiška.

Šis akmenų kalnas — Stasio darbštumo ir kūrybiškumo liudininkas.

Sveikatingumo šventėje — bendrystės pajauta

„Žemaitijos pieno“ bendrovė puoselėja šaunius sveikatingumo renginius. Dar neišblėso išpūdingas atsisveikinimas iki rudens su „Ateities“ pagrindinės mokyklos baseinu, kuriame įmonės darbuotojai su savo šeimų nariais nemokamai praleidžia ne vieną turiningą valandą, o jau pakvietė ne mažiau įdomus kitas renginius „Sveikatingumo šventė 2016“. Ji įvyko gegužės 28 dieną, kur taip pat turiningai praleisti laiką galėjo ir įmonės darbuotojai, ir jų šeimų nariai.

Šventės organizatorės profesionalios sveikatos specialistė Odeta Bružinskaitė ir mokymų vadybininkė Kristina Sutkienė pasistengia, kad kasmet būtų kūrybiškai parenkama vis kita vietovė su naujomis, įdomiomis užduotimis ir rungtimis.

Šiomet šventės dalyviai rinkosi prie Germanto vilos, kur po sveikinimo kalbos ir mankštos iškeleliavo į žygį pėsčiomis aplink gražią Germanto ežerą.

Diena nudžiugino pavydėtina saulėtu oru, kaip tik tinkamu tokią šventei gamtoje organizuoti. Žygio metu dalyvių laukė punktai, kuriuose dainuojamos dainos,

ieškoma paslėpto „lobio“, reikėjo „gelbėti“ komandos draugą po traumos. Žinoma, viskas kūrybiškai buvo surežisuota.

Žygio dalyviai — dideli ir maži — buvo nusiteikę linksmai ir energingai. Likus trečdaliui atkarpos, prie Germanto ežero krantinės pasitiko šauliai, kurie vaišino puikaus skonio sriuba ir kareiviška koše.

Keturių valandų 11 kilometrų žygio atkarpa įveikta ir vainikuota diplomu ir prizų įteikimu. Liko malonūs vasaros pradžios prisiminimai, graži bendrystės pajauta, skatinanti dirbti įmonėje su kūrybišku entuziazmu ir drauge siekti tik geriausių rezultatų.

Jie švenčia neeilinį gimtadienį!

Birželio mėnesį neeilinių gimtadienių sukaktis ir jubiliejus šventė trys ūkininkai, piena tiekiantys „Žemaitijos pienui“.

40 metų jubiliejus sukako **Jurgitai Girkantienei** iš Kelmės rajono Pakražančio seniūnijos Grinių kaimo.

50 metų gimtadienius pasitiko Klaipėdos rajono Judrėnų seniūnijos Mataičių kaimo ūkininkas **Dalius Saudargas** ir Mažeikių rajono Sedos seniūnijos Kulšėnų kaimo ūkininkas **Vidmantas Baužys**.

Jų pasveikinti atvyko Lietuvos pieno ūkių asociacijos administracijos direktorė Rigilda Baniėnė, „Žemaitijos pieno“ Žaliavos pirkimo direktoriaus pavaduotoja Liudvina Skurdėlienė, vadybininkai Donatas Viskontas ir Aldona Krikščiūnienė.

Gyvenimas – kaip vaivorykštė

Loreta ir Vidmantas Baužiai, įsikūrę Sedos seniūnijos Kulšėnų kaime, sako, kad jų gyvenimas kažkuo panašus į vaivorykštę. Viena iš ryškesnių spalvų birželį – Vidmanto auksinis gimtadienio jubiliejus.

Vidmantą Baužį su gimtadienio jubiliejumi pasveikino „Žemaitijos pieno“ Žaliavos pirkimo direktoriaus pavaduotoja Liudvina Skurdėlienė ir Lietuvos pieno ūkių asociacijos administracijos direktorė Rigilda Baniėnė.

fermą, žemės, nes mama tik 33 arus buvo dovanojusi.

„Reikėjo įteisinti žemę po fermą, nes ankstesni kolūkiniai dokumentai per visą sumaištį buvo kažkur dingę. Kol tuos 33 arus įteisinau, būčiau ir hektarą žemės nupirkęs“, – prisiminęs biurokratinis barjerus, sako Vidmantas.

Loreta prisimena, kad į priekį visuomet vedė didelis entuziazmas. Iš pradžių bandė laikyti kiaules, vėliau apie 11 metų su pieno produktais vykdavo į turgų. „Kokių tik sūrių neprispaudžia, o pats didžiausias – net 12 kilogramų – buvo užsakytas Joninių šventėms“, – pasakojo Loreta. Vis tik nuolatinė „tarnystė“ turgui pabodo. Pradėjo pienui tiekiti perdirbėjams. Jau daugiau kaip 15 metų bendradarbiauja su „Žemaitijos pieno“ bendrove.

Ūkininkai dalyvavo Pieno ir Nitratų direktyvos, taip pat Žemės ūkio valdų modernizavimo programose. Šiuo metu technikos stygiumi skūstis negalėtų, ypač per šienapjūtę. Pašarus patys susišienauja, presuoja ir rulonuoja. Dar piendavėms augina ir grūdinių kultūrų.

(Nukelta į 6 psl.)

Dalius Saudargas.

Gimtinėje, prie Šalpės

Dalius Saudargas šiuo metu ūkininkauja Klaipėdos rajono Judrėnų seniūnijos Mataičių kaime.

„Mataičiai – mano gimtasis kaimas. Čia 1989-aisiais su šeima įsikūrėme tuomečiame Judrėnų tarybinio ūkio name“, – prisiminė Dalius. Turėdamas mechanizatoriaus profesiją, Dalius anuomečių ūkių gyvavimo laikais dirbo traktorininku, kombainininku, vairuodavo ir kitokias mašinas. Jo žmona Jolanda yra dirbusi tuometėje Šilalės rajono Kaltinėnų pieninėje pieno laborante, o Mataičiuose jai daugiausiai teko atžalas auginti ir prie namų ūkio sukurti.

Vyriausioji dukra Simona, baigu-

si Klaipėdos universitete geografią, šiuo mokslu labiau nesusidomėjo – traukė augmenija. Ji dabar uostamiestyje darbuojasi „Žaliojoje stotelėje“. Tėvai džiaugiasi, kai Simona, parskubėjusi į tėviškę, nesėdi rankų sudėjusi – tuoj lekia į sodą apžiūrėti, ar ten kokios ligos ir kenkėjai neįsimetė. Ji randa būdų, kaip augalams padėti, nes apie juos puikiai išmano. Kita dukra Vaida – pagrindinė pagalbininkė šienapjūtėje.

(Nukelta į 6 psl.)

Žinoma, visuomet norisi gyvenime tik gražesnių ir jaukesnių spalvų, bet dažnai jos nepriklauso nuo norų.

Vidmantas augo Grūstėje, o į Kulšėnų kaimą tėvai persikėlė, kai jam buvo dvejetas metų. Ir dabar toje vietoje tebegyvena mama su seserimi Daiva.

Vidmanto žmona Loreta – seidiškė. Kaip pati juokauja, teko miestą į kaimą išmainyti. Ji buhalterė ekonomistė, tai savaran-

kiškai ūkininkaujant tokia profesija labai reikalinga, kad visi ūkio svertai būtų finansiškai tvarkingai sustyguoti.

Vidmantas zootechniko-sėklininko profesiją įgijo besimokydamas Klaipėdos žemės ūkio techniku. Prie gyvulių jį traukė nuo mažens, nes tėvai dirbo fermoje, tai sūnus ten skubėdavo pagelbėti. Po mokslų Klaipėdoje jis tapo fermos vedėju.

Iširus kolūkiui, šeima nusipirko

Drauge ieškant gyvenimo kokybės

Jurgitos Girkantienės veržlų charakterį išduoda ryžtu spinduliuojančios akys ir pašnekovą greitai patraukiantis įtaigus bendravimas.

Jauna moteris tarsi sukasi nuolatinių pokyčių verpetuose. Jai neužteko baigti Konservatorijos ir Šiaulių universitete pradinių klasių pedagogikos. Prie šių profesijų prisidėjo ir trečioji – socialinė pedagogika ir psichologija. Jau 14 metų darbuojasi Šiaulių miesto Gytarių progimnazijoje socialine pedagoge. Bet tai dar ne viskas: Jurgita ūkininkauja pradiniame kaimo kaimelyje – Kelmės rajono Pakražančio seniūnijos Grinių kaime. Iš kur tiek energijos visur suspėti?

Pasirodo, jis slypi tėvų ir protėvių šaknyse. Jurgitos tėtis Vidas Verpečinskas nuo jaunumės buvo ne iš kelmo spirtas, visokio vargo patyrė, bet keliais alkūnėmis į žmones išėjo. Jo tėvas irgi sumanus buvo. Turėjo savo name Jurbarkėje dažyklą ir verpyklą, be to, sodybą su žeme kaime. Gal būtų ir Sibiro tremties neišvengęs, nes anuomet sovietinė valdžia darbščiausius ir gudriausius lietuvius trėmė, bet netikėta nelaimė Nemune, atsiuntusi ligą, o vėliau ir mirtį, jį pasiglemžė iš gyvenimo. Tai nė kiek nesugraudino tuometės

stalininės valdžios. 1947-aisiais nuosavas namas praktiškai buvo atimtas, paliekant tik vieną kambarėlį, kur turėjo glaudintis mama su ketvertu vaikų.

Būdamas energingas, Vidas mėgo sportą. Jis šiandien su pagarba kalba apie tuometį fizinio lavinimo mokytoją Joną Stankevičių. Šis pedagogas buvo labai universalus: su moksleiviais žaidavo įvairiausias sportinius žaidimus. Vidas irgi azartiškai žaidė viską, todėl ir daug džiugesio patirdavo iškovodamas pergalės įvairiose sporto šakose. Sportiškas charakteris nulėmė jo pasirinktą profesiją. Tapo fizinio lavinimo mokytoju ir 1968-aisiais atvyko į Kelmės rajono Pakražančio vidurinę mokyklą. Kodėl jurbarkietis pasirinko šį Žemaitijos miestelį? Gal dėl to, kad jo sesuo gyveno netoliese, Kražiuose.

Tuomet jo būsimoji žmona Laisvutė buvo studentė. Ji, baigusi Šiaulių pedagoginį institutą ir įgijusi pradinių klasių pedagogės specialybę, pagrižo į Pakražančių. 1973 metų birželio 8-oji jai tapo

Jurgita Girkantiene su tėčiu Vidu Verpečinsku ir „Žemaitijos pieno“ Žaliavos pirkimo vadybininke Aldona Krikščiūnienė (dešinėje).

pedagogams tapo lemtinga. Vidas ir Laisvutė sumainė aukso žiedus. Jaunavedžiai pasistatė namą, kuris šiandien po rekonstrukcijos nepažįstamai pasikeitęs.

Bene septynetą metų Vidas dirbo kūno kultūros mokytoju. Per tą laiką daug sportinių rezultatų – ir asmeninių, ir su moksleiviais – pasiekta. Tuomet futbolo aikštę atstodavo arklių ganykla su ten įtaisytais vartais. Sportuoti ne-

vengė, ypač žaisti tenisą, ir žmona. Vėliau Vido keliai pasuko į tuometes „Nemuno“ ir „Žalgirio“ sporto organizacijas, tačiau, stojus Lietuvos nepriklausomybei, jos palengva pradėjo irti.

„Bene sunkiausi metai buvo 1994-ieji, kai netekau darbo“, – prisiminė Vidas. Bet veiklus žmogus greitai buvo pastebėtas ir net dvejetą kadencijų vadovavo Pakražančio seniūnijai. Vėliau, apie

2000-uosius, sumanė savarankiškai ūkininkauti. Savo įgėdomis pasistatė 70 vietų fermą, kad tilptų ne tik piendavės, bet ir telyčios su veršeliais. „Fermą statėme labai taupiai, tvirčiau sumūrydami tik jos kampus, o vėliau ekonomiškai skiediniu išpildami sienas. Taip sutautypta lėšų didesniai negu 500 kv. metrų stogui“, – šypsodamasis pasakojo šeimos galva.

Ir prie karvių melžimo buvo nusprendęs savo žmonos neprileisti. Pamena, kaip su uošviu – veterinarijos gydytoju – į Kaliningrado sritį važiavo piendavių pirkti. O melžti jas išmoko per mėnesį. Šiandien su šypsena Vidas prisimena, kad visgi be žmonos pagalbos neišsivertė. „Kai iš pradžių laikėme penketą karvių, nors labai stengiausi, Laisvutė pamelždavo trejetą, o aš dvi“, – pasakojo pašnekovas.

Žinoma, ūkio kūrimas be ekonominio pagrindo būtų neįmanomas. Pasak Vido, dar tarybiniais laikais jie stengėsi gyventi gausiai, taupiai ir pragmatiškai. Šeima dirbo išsijususi: augino nutrijas, turėjo didelį šiltnamį, kur žydėjo gelės.

(Nukelta į 6 psl.)

„Tiché“ — krištolinis pasaulinės šlovės skonis

Lietuviškas natūralus gazuotas mineralinis vanduo „Tiché“ tarptautiniame konkurse „Superior Taste Award“ jau trečią kartą gavo aukščiausią įvertinimą už išskirtinį skonį ir kokybę. Suteiktas apdovanojimas lietuviškam gaminiui šimet leido patekti tarp viso labo keliasdešimties lyderių pasaulyje, kuriuos ant aukščiausios kokybės pakylų užkėlė profesionalūs skonio ekspertai iš visos Europos.

Prestižinį konkursą jau daugiau nei dešimtmetį rengia nepriklausomas Tarptautinis skonio ir kokybės institutas (International Taste and Quality institut — iTQi), kurio komisiją sudaro Europos kulinarijos ir someljė institucijų nariai bei maisto ekspertai. Produktų kvapą, vaizdą, skonį, skaidrumą ir kitas savybes Briuselyje įvykusiam renginyje vertino net 125 aukščiausio lygio profesionalai. Apdovanojami daugiau nei 70 proc. bendrų komisijos balų gavę produktai bei gėrimai. Aukščiausią — trijų auksinių žvaigždžių — apdovanojimą, liudijantį išskirtinį skonį ir kokybę, gauna kone vienbalsiai komisijos narių palankiai įvertinti gaminiai.

„Natūralus gazuotas mineralinis vanduo „Tiché“ trimis žvaigždutėmis apdovanojamas jau trečius metus iš eilės — pagal konkurso taisyklę, tokio pripažinimo sulaukę produktai įvertinami jau aukštesniu — „Crystal Taste Award“ — kokybės ženklu. Žinoma, nepaprastai džiaugiamės tokiu reikšmingu geriausių Europos ekspertų įvertinimu ir didžiuojamės, jog šis unikalios kokybės ir grynumo natūralus mineralinis vanduo trykšta čia, Lietuvoje“, — sako Edvardas Brazaitis, „Tiché“ rinkodaros vadovas.

Vertina žinomi profesionalai

„Superior Taste Award“ — vienintelis kokybės ženklas, liudijantis, jog produkto skonį įvertino geriausi Europos maisto ekspertai, o juo pažymėti gaminiai atitinka aukščiausius skonio standartus. Profesionalumui bei vertinimo skaidrumui renginio organizatoriai skiria ypatingą dėmesį: komisijos nariai kruopščiai atrenkami bendradarbiaujant su prestižinėmis Europos kulinarijos organizacijomis, produktai ir gėrimai ragaujami aklos degustacijos metu, o apie degustuojamą produktą komisijos nariai žino vienintelį dalyką — kategoriją, kurioje šis vertinamas. Nei pavadinimas, nei išvaizda, nei kilmės šalis jiems neatskleidžiama. Renginyje vyksta tris dienas ir ekspertai produktą paprastai gauna ragauti keliskart — žinoma, net neįtardami, jog kartą jau įvertino jį.

Šiomet Tarptautinio skonio ir kokybės instituto komisija išragavo rekordinį skaičių — 1859 — maisto produktų ir gėrimų iš 83 pasaulio šalių. Tik 43 gamintojai namo parsiveš „Crystal Taste Award“ apdovanojimą už savo produktą. Lietuviškas mineralinis vanduo „Tiché“ — vienas iš jų.

„Šis apdovanojimas — dar viena

puiki žinia ne tik visai mūsų komandai, bet ir pirkėjams, klientams, visiems, kurių mėgstamas vanduo aukštai vertinamas ir pasaulinio lygio ekspertų. Tai, kad gebame konkuruoti su geriausiais vandens gamintojais iš Italijos, Ispanijos, Graikijos, Vokietijos ir įtikti net ir išrankiausio, tikrai daug išragavusio profesionalo skoniui — didelis pripažinimas ir mums, kaip gamintojams“, — tikina E. Brazaitis.

Gamtos kūriny iš žemės gelmių

Tiesa, teigti, kad mineralinis vanduo „Tiché“ yra gaminamas — ne visai tikslu: atkimšę šio vandens buteliuką, Jūs geriate tą patį vandenį, kuris teka giliai žemės glūduose. Telšiuose esantis gręžinys, į kurį sutilptų du vienas ant kito sustatyti Eifelio bokštai, — giliausias ne tik Lietuvoje, bet ir visoje Europoje vidutinės mineralizacijos natūralaus mineralinio vandens gręžinys. Paprastai tokiaame gylyje stūksančiame vandenyje būna be galo daug mineralinių medžiagų, tad prieš patiekiant vartotojui, jį būtina skiesti. „Tiché“ — itin reta išimtis. Tai vienintelis vidutinės mineralizacijos natūralus mineralinis vanduo, idealiai subalansuotas pačios gamtos, todėl dirbtinai gerinti jo kokybės nebereikia. Mineralai — kalcis, magnis, sulfatai — į jį skverbėsi ilgiau nei 10 tūkstančių metų, tad drąsiai galima sakyti, jog kurdami šį vandenį ranka rankon dirbo laikas ir gamta. Kad būtų išsaugotas jo unikalumas, šis natūralus minera-

linis vanduo išgaunamas nerūdijančiais plieno vamzdžiais, apsaugančiais jį nuo bet kokio išorės poveikio ir iš versmės išpilstomas tiesiai į butelius be jokio sąlyčio su oru. Taigi ant vartotojų stalo atsiduria žmogaus rankų nepalies-

tas gamtos kūriny, gimęs Žemaitijos gelmėse: natūraliai susiformavęs, tobulos sudėties, dirbtinai neskiestas ir be jokių priedų, idealiai švarus lietuviškas natūralus mineralinis vanduo, tinkantis gerti kasdien be jokių apribojimų.

Finalines plaukimo varžytuves laimėjo Džiugas

Šiometis rajono antrokėlių finalinis plaukimas paženklinas gražiu sutapimu: mitologinio Telšių įkūrėjo — milžino Džiugo mieste — varžytuves laimėjo Džiugas Klevas.

Algirdas Dačkevičius

Socialinė akcija „Telšiuose antrą klasę baigi — plaukti moki“, pagarsėjusi mūsų šalyje savo unikalumu, vyksta nuo 2010 metų. Jos iniciatorius ir pagrindinis rėmėjas — „Žemaitijos pienas“. Prie sveikintinos iniciatyvos prisijungė Telšių rajono savivaldybė ir „Ateities“ pagrindinė mokykla.

Verta pastebėti, jog telšiškiai buvo iniciatoriai, išjudindami mūsų šalyje ir kitus rajonus rengti panašias socialines akcijas.

Šiometę finalinę plaukimo šventę pradėjo „Ateities“ pagrindinės mokyklos vadovė Rita Motiejūnienė. Ji pasveikino finalininkus, kurie su trenerėmis Inga Zeniauskienė ir Lilija Puodžiukaitiene apilaukė garbės ratą baseine.

Renginyje dalyvavo rajono valdžios atstovų. „Džiugo, kad, prasidedant vasarai, galime pamatyti, kaip mūsų antrokams pasisekė projekte „Telšiuose antrą klasę baigi — plaukti moki“. Manau, kad šis projektas — puiki dovana: vaikai ir sportuoja, ir išmoks ta saugiai elgtis vandenyje. Simbolinis sutapimas, kad šis finalinis plaukimas vyksta tuo metu, kaip ir Europos plaukimo čempionatas. Galbūt ir čia, mūsų baseine, iš šiandien plauksiančių ant-

rokų išaugs naujų meilutychių ir titenių. Nuoširdžiai dėkoju projekto partneriui — „Žemaitijos pienui“ už labai svarų indėlį. Linkiu gerų emocijų, gerų rezultatų ir gerų plaukimo!“ — į susirinkusiuosius kreipėsi rajono vicemeras Kęstutis Gusarovas.

Švietimo, kultūros, sporto ir jau-

nimo reikalų skyriaus vedėja Danutė Mažeikienė, padėkodama „Žemaitijos pieno“ bendrovei ir šauniems plaukimo treneriams, pastebėjo, kad projektas iš visų darbų, skirtų vaikams, bene pats vertingiausias, nes per šešerius metus plaukti išmoko 2090 vaikų. Tokia minčiai pritarė ir renginyje dalyvavęs šio skyriaus vyr. specialistas Vyngantas Macevičius, tiesiogiai kuravęs socialinę akciją.

„Vaikai, niekas iš jūsų neatsime-

nate, kaip žengėte pirmuosius žingsnius, kaip išmokote vaikščioti. Užtat „Žemaitijos pienas“ stengiasi, kad kiekvienas iš Jūsų puikiai prisimintų tas akimirkas, kai išmokote plaukti!“, — sėkmės jautiesiems plaukikams linkėjo „Žemaitijos pieno“ pardavimų vadovė Jurgita Petrauskienė.

Suraibuliavo baseino vanduo ir prasidėjo finalinės varžytuvės. Jose dalyvavo 53 antrokėliai. Atskirai rungėsi mergaitės ir berniukai.

Nugalėtoja tapo Enrika Kačinskytė iš „Saulėtekio“ mokyklos, 25 metrus laisvu stiliumi nuplaukusi per 24,86 sekundės. „Kranto“ progimnazijos auklėtinės Eimilė Kačinskaitė ir Ugnė Vyšniauskaitė pasidalino antrąją ir trečiąją vietas. Pirmosios mergaitės plaukimo rezultatas — 25,95 sekundės, o antrosios — 29,42 sekundės.

Iš berniukų lyderiavo jau minėtos „Saulėtekio“ mokyklos moksleivis Džiugas Klevas, parodęs geriausią rezultatą — 24,86 sekundės.

Antras buvo Ridas Kačinskas iš „Ateities“ pagrindinės mokyklos (24,08 sek.), o trečias — „Atžalyno“ pagrindinės mokyklos auklėtinis Elijus Kniuras (24,60 sek.). Šventinę nuotaiką padėjo kurti du PIK-NIK plėšomų sūrio dešrelių personažai — Žirafa ir PIK-NIK dešrelė. Vaikus varžytuvėse nuotaikingai palaikė jų tėveliai.

Renginyje nepamiršta geru žodžiu paminėti „Ateities“ pagrindinės mokyklos plaukimo trenerių Lilijos Puodžiukaitienės, Ingos Zeniauskienės, Vytauto Mickaus.

Plaukimo dalyviai, nugalėtojai ir projekto socialiniai partneriai apdovanojami „Žemaitijos pieno“ dovanomis ir padėkos raštais. Finalinio plaukimo nugalėtojams saldius prizus įteikė vicemeras K. Gusarovas.

Atėjusi vasara vaikus pakvies prie upių ir ežerų. Antrokėliai, išmokę plaukti baseine, vandenyje jausis daug saugiau ir užtikrinčiau.

Patys greičiausi finalinio plaukimo dalyviai apdovanojami specialiais įsteigtais „Žemaitijos pieno“ prizais, o greičiausiu plaukiku iš berniukų pripažintas Džiugas.

Gyvenimas — kaip vaivorykštė

(Atkelta iš 4 psl.)

Kai turi laiko, prie daugelio darbų prikimba dukra Vidmantė, šiuo metu mokslus baigianti Lietuvos sveikatos mokslų universitete. Ji — būsimoji veterinarinės maisto saugos diplomantė. „Būdamas penkerių metų, jau kibo į traktoriaus vairą, o šiuo metu turi ir traktorininko, ir vairuotojo teises, taip pat sugeba dirbantis su visomis žemės ūkio mašinomis“, — gyrė dukrą mama.

Šešiolikametis sūnus Mantas — taip pat didelis pagalbininkas.

Visą laiką šeima stengėsi kuo labiau stiprinti ūkį, savo buities gerovę nukeldami ateičiai. Svajonėse — gyvenamojo namo statyba, bet nuolat trūksta lėšų, o ir bankai dykai paskolų nedalina, jas reikia nuolat gražinti.

Vis tik gyvenimas rieda į priekį, savo spalvomis tai džiuginamas, tai nubraukdamas šypsenas nuo veido.

Šiuo metu ūkininkai dalyvauja kasdienėje pie-

no mėginių atrinkimo tvarkoje ir, pasak „Žemaitijos pieno“ Žaliavos pirkimo direktoriaus pavaduotojos Liudvinos Skurdalienės, rūpinasi pieno kokybe.

Fermeje įrengta pieno linija palengvina darbą. Karvutės ganomos netoliese ganykloje, o nakčiai pargenamos į fermą.

Pieną „Žemaitijos pieno“ bendrovei tiekia ir netoliese gyvenantys Vidmanto brolis Saulius bei sesuo Daiva.

„Visi su „Žemaitijos pienu“ esame susiję, o ir mano sesuo dirba šioje bendrovėje — yra Žemalės pieno surinkimo punkto vedėja“, — šypsodamasi sako Loreta.

Gyvenimas visko išmoko. Vidmantas yra iš tų vyrų, kurie sugeba daug ką padaryti: niekuomet sugriuvus technikai nesižvalgo svetur pas remontininkus, o pats sudėtingiausias technikos „ligas“ įveikia.

Darbų ir gyvenimo vaivorykštė lydi šią šeimą. Palinkėkime jai kuo šviesesnių spalvų.

Gimtinėje, prie Šalpės

(Atkelta iš 4 psl.)

„Ji drąsiai sėda prie traktoriaus vairo — pjauna žolę ir ją grėbia“, — šypsodamasis pasakojo Dalius. Žinoma, kai turi laiko, Vaida nevensia ir mamai padėti karvutes melžti.

Saudargų jauniausias — Vilius — tik savaitgaliais gali tėveliams pagelbėti, nes, būdamas tiltų statybininkas, turi užtektinai darbo ir važinėjasi po Lietuvą.

Dalius užsiminė, jog ūkininkaudami rėmėsi tik Pieno programos direktyva. Ši šeima viską savo rankomis susikūrė. Pasistatė tvartą, tik ganyklos tolokai — net už 4, 5 ar 7 kilometrų. Ūkininkų karvių bandos pieno kokybė gera. Tai pastebėjo ir „Žemaitijos pieno“ Žaliavos pirkimo vadybininkas Donatas Viskontas.

Sodybos aplinką pagyvina jaukus vasaros namelis su įspūdingu ažuoliniu stalu. „Per dvi savaites, artėjant dukros Simonos dvidešimtmečiui, ir surenčiau“, — prisiminė nagingasis ūkininkas. Tiesa, ir jam, ir dukrai šie metai — jubiliejiniai. Tėvas švenčia 50-ąjį gimtadienį, o Simona — 25-meį.

„Taip jau gyvenime likimiškai susiklostė, kad visa šeima per trejetą mėnesių — gegužę, birželį ir liepą — savo gimtadienius atšvenčiame“, — šypsodamasis pasakojo Dalius.

Tykiai savo vandenį neša Šalpės upelis, prie kurio, gimtinę pamilęs, darbuojasi Dalius su savo darbščia šeimyna. Smagu, kad ir vaikai už jūrų marių neišlėkė, o pelnosi duoną savame krašte, tėvų nepamiršdami ir jiems visada į pagalbą atskubėdami.

Drauge ieškant gyvenimo kokybės

(Atkelta iš 4 psl.)

Ypač sėkmingai prieš Vėlinės parduodavo karališkąsias chrizantemas. „Vien iš savo algų geresnio gyvenimo nebūtume susikūrę. Juk reikėjo ir žemės, ir gyvulių pirkti. O kur dar statybų ir kitos ūkinės išlaidos, kurių buvo per akis“, — prisiminė Vidas.

Regėdama darbštuolius tėvus, nuo jų stengėsi neatsilikti ir vienuoliktą dukra Jurgita. Būdama šešerių, ji jau mokėjo pamelžti karvutę. Ir šiandien Jurgita, kaip pati prisipažįsta, visuomet glaudžiasi prie jaukaus tėvų sparno. „Vienai veikti — ne man“, — prisipažįsta jauna moteris, žvilgtelėjusi į savo tėvą.

Į ūkininkavimą, matyt, ją patraukė gimtinės aplinka, sentimentai iš vaikystės — kalamam kuolui, prie kurio rišamas buliukas, vėliau

kelionei dviračiais, gabenant pienelį kuo skubiau, kad jis nesugįžtų. Visuomet prie širdies ir gamta. Ištekėjusi stengėsi savo jaukų kampelį kurti. Su sutuoktiniu Virgilijumi namelį susirentė soduose, bet vėliau žvilgsnis kryo ieškotis kurtis dar jaukiau. Taip, beveik po dvejų metų, rudenį duris atvers naujas namas miesto pakrašty, gamtos prieglobstyje.

Prie pirmojo namo statybos tėvelis labiau prikibo, bet be jo miško medienos ir antrasis nebūtų taip greitai išdygęs.

Jurgita su Virgilijumi augina dvi atžalas: dukrą Elzbieta ir sūnų Jogailą. Elzbieta lankė muzikos mokyklą ir groja smuiku. „Tai mano neišsipildžiusi svajonė, nes aš groju pianinu“, — šypsodamasi kalbėjo mama. Mergaitė turi ir kitą pomėgį, kuris ją vis labiau užvaldo

— žaidžia tinklinį. Jogaila — puikus jaunas šachmatininkas. Jis ir Lietuvoje prizinių vietų laimėjo. „Jogailai daug nepakamandavosi, jis turi savo nuomonę“, — prisiminęs anūko charakterį, porino senelis. Smagu, kai visi draugai suvažiuoja. Gimtadienių progomis, kadangi dukra su anūke muzikalios, ir savų koncertų surengia.

Girkantų šeimyna ir gausiam žiūrovų ratui nebijo pasirodyti. Jie, rengiant kalėdinį šeimų koncertą, net dvejus metus „Saulės“ koncertų salėje koncertavo.

„Vertinu ir branginu gyvenimą, ieškau jo kokybės. Matyt, iš čia kyla ir gražesnio gyvenamojo kampo ieškojimas, pasišventimas šeimai ir namams“, — prisipažįsta Jurgita. Ir naujajame name, pasak jos, net surasta treje-

tas vietų, kur galėtų stovėti didelis šeimininis stalas, prie kurio susėstų artimiausi žmonės ir tikri bičiuliai.

O grįžtant į ūkininkavimo peripetijas, būtina pastebėti, jog šeimininis darbas duoda puikių rezultatų. „Pienas iš Pakražančio tiekiamas tik legendiniam sūriui DŽIUGAS gaminti“, — šypsodamasis pasakojo „Žemaitijos pieno“ Žaliavos pirkimo vadybininkė Aldona Kriškūnienė. Ji pastebėjo, jog iš šio miestelio net keturi tokie ūkininkai sėkmingai bendradarbiauja su „Žemaitijos pieno“ bendrove. Visi jie dalyvauja kasdienėje pieno mėginių atrinkimo tvarkoje ir yra patenkinti.

„Vertinu sąžiningą partnerystę“, — kalbėdamas apie „Žemaitijos pieno“ bendrovę užsiminė Vidas. Jis pastebėjo, kad didelę

sėkmę neša tik nuoširdus darbas ir meilė gyvuliui. „Prisimenu nuo mažens, babūnelė trejetą karvūčių turėjo, o kaip jas mylėjo. To mokė ir mus, be to, iš senelės taupymo išmokau“, — į praeitį mintimis nuklydo Vidas.

Dukra Jurgita irgi tėvui pritarė. Ji papasakojo apie sėkmingą dalyvavimą su vaikais Žemės ūkio ministerijos surengtame projekte „Šviečiamoji gyvulininkystė“. „Tai labai vertingas projektas, ypač vaikams, nutolusiems nuo kaimo. Žinoma, jeigu pati neūkininkaučiau, sunkokai būčiau laimėjusi šį projektą o ir jį praktiškai įgyvendinti būtų keblu“, — sakė Jurgita.

Ir tėvas, ir dukra, tikriausiai ir visa darni šeimyna, turi savų svajonių, kurios skatina drauge ieškoti gyvenimo kokybės. O kas atkakliai ieško, tas ir randa.

Ar reikia karves išmelžti iki paskutinio pieno lašo?

Dirbdama fermose konsultante, susiduriu su situacija, kai melžėjos dėl informacijos trūkumo daro klaidas melžimo proceso metu ir taip nesąmoningai žaloja karves. Šį kartą pasidalinsiu savo žiniomis apie karvių permelžimą ir taip vadinamą „melžimo aparato tempimą žemyn“, kai melžėja nori išmelžti iki paskutinio pieno lašo.

Julia Sakhnevych

Problema yra tame, kad melžėjos mano pateiktą informaciją ir patarimus priima pažodžiui, jei aš sakau, kad karvė reikia išmelžti iki galo, tai melžėja taip ir elgiasi. Ji melžimo aparate nustato rankinio stabdymo funkciją ir vieną karvę melžia 15-20 minučių, vėliau melžimo aparatą tampo į šonus, kad tik karvės tešmenyje neliktų nė lašelio. Tokios permelžiamos karvės nusilpsta ir greitai atsideria mėsos kombine.

Norint, kad karvė būtų sveika, ilgai gyventų ir nešėtų ilgalaikį pieną, reikia į ją žiūrėti kaip į gyvą organizmą, turintį savo poreikių, o ne kaip į „pieno gamybos mašiną“. Žinoma, karvę reikia išmelžti iki galo, kad tešmenyje būtų vietos kito ciklo pienui gaminti, tačiau melžimo aparato tempimas žemyn mel-

30 minučių, taip pieno atidavimo procesas užsitiesia. Vėliau karvė, bijodama melžimo, ima numetinėti melžimo aparatą.

Dėl netinkamo melžimo, patekus į spenius bakterijoms ir mikroorganizmams, karvė dažnai ima sirgti mastitu ir mes priverstį ją išbrokuoti. Visa kaltė verčiama karvei, nors šiuo atveju karvės ligų, jos baimių ir fizinės prievartos buvo galima išvengti, jei melžėjos ir atsakingi darbuotojai žinotų galimas savo klaidas.

Kad ūkis išvengtų tokių finansinių nuostolių, karvę reikia melžti „su protu“. Jei pastebėjote, kad kažkuriame tešmens ketvirtyje dar liko pieno, uždenkite kitus melžiklius ir melžkite tik tą tešmens ketvirtį, taip pat atlikite tešmens masažą. O rankinio sustabdymo mygtuką naudokite tik kraštutiniu atveju. Nutraukti melžimą rekomenduoju, kai iš vieno ketvirčio melžiama 50 ml/min. arba 200 ml/min. iš tešmens. Geriau kelis kartus prieikite prie karvės, kad įsitikintumėte, jog visi speniai tušti, negu naudokite rankinį stop mygtuką, taip kankindami karvę.

Šie mano patarimai naudingi ne tik melžėjoms. Fermos vedėja ir

veterinarijos gydytojas taip pat turi sekti, ar melžėjos teisingai melžia, kad kuo mažiau būtų pakenkta karvės sveikatai. Jei melžėjos jaučia kontrolę, jos ima atsakingiau dirbti, jei kontrolės nėra, tai dirba kaip, ką ir kada nori. Juk melžimas yra pats svarbiaus-

šias fermos ekonominio gyvybingumo faktorius. Netinkamas, nepatikimas melžimas, kaip išdėsciau šiame straipsnyje, sukelia finansinius nuostolius. Šį faktą gerai turi įsisąmoninti visi: nuo fermos vadovo iki melžėjos. **(šaltinis www.pienoukis.lt)**

Karščio streso galima išvengti

Karščio stresą gyvuliai gali patirti ne tik Viduržemio jūros baseino regionuose, Centrinėje Europos dalyje, bet ir vidutinio klimato šalyse — Didžiojoje Britanijoje, Vokietijoje ir Lietuvoje. Jį sukelia aukšta aplinkos temperatūra ir santykinis oro drėgnumas.

Reda Milčiuvienė

Lietuvos žemės ūkio konsultavimo tarnybos gyvulininkystės specialistė

Galvijai geriausiai jaučiasi, kai temperatūra yra nuo -13°C iki +25°C. Šis temperatūros diapazonas optimaliausias galvijų fiziologiniams poreikiams palaikyti, gyvulio temperatūra tuo tarpu būna 38,4°C-39°C. Jei aplinkos temperatūra aukštesnė kaip 25°C (kitų autorių teigimu — per 20°C), galvijai patiria karščio stresą: pablogėja sveikata, sumažėja produktyvumas, atsiranda zoohigieninių rodiklių pokyčių. Ypač karščio stresui jautrios aukšto produktyvumo karvės. Atlikus tyrimus, nustatyta, kad karštą vasarą karvių produktyvumas gali sumažėti net iki 50 proc. (žr. 1 lentelę), karvės sunkiau apsėklinamos — pirmu sėklinimu apsėklinamo tik 10-20 proc. patyrusių karščio stresą karvių.

Pagrindiniai požymiai, rodantys, kad gyvulys patyrė karščio stresą, yra produktyvumo sumažėjimas, pakilus kūno temperatūra (> 39,4°C), padažnėjęs kvėpavimas (nuo 80 iki 100 kartų per minutę), nuo 10 iki 25 proc. sumažėjęs SM suvartojimas. Kai karščio streso forma sunkesnė, gyvulys būna apatiškas, kvėpuoja išsižiojęs, švokščia, liežuvis iškištas. Pirmuosius būdingus karščio streso požymius jau galima pastebėti, kai aplinkos temperatūra yra 26,6°C-32,2°C, o santykinis oro drėgnumas — nuo 50 iki 90 procentų.

Jei sunku nuspręsti, ar gyvuliai kenčia dėl karščio, galima atlikti tam tikrus matavimus. Pamatuojama 10 karvių kūno temperatūra (rektaliai). Jei 7 iš jų kūno temperatūra yra apie 39,4°C, galima ma-

nyti, kad tai pirmi karščio streso požymiai. Karvių kūno temperatūra turi būti matuojama po pietų, kai aplinkos temperatūra yra aukšta. Esant sunkiam karščio stresui, karvių kūno temperatūra yra apie 41°C. Taip pat galima pamatuoti ir gyvulio kvėpavimo tankumą. Jei 7 iš 10 karvių kvėpavimo tankumas dažnesnis nei 80 kartų per 1 min., tikėtina, kad jos patyrė karščio stresą. Jei daugiau kaip 5 karvių kvėpavimo tankumas yra 100 kartų per 1 min., būtina imtis priemonių karščio stresui sumažinti.

Karščio streso mažinimo būdai

Vanduo

Pirmas žingsnis, siekiant sumažinti karščio streso poveikį — pasirūpinti ir užtikrinti pakankamą kiekį vėsaus, švaraus vandens. Vanduo yra pirminė pieno gamybos medžiaga, jo piene yra apie 85 procentus. Karvės, pakilus aplinkos temperatūrai, dažniau ištrokšta: vandens išgeria iki 50 proc. daugiau, kai temperatūros ir oro drėgmės indeksas yra apie 80 (žr. 2 lentelę). Lentelėje galime matyti, kad aplinkos temperatūrai kylant nuo 30 iki 35°C, vandens suvartojama nuo 95 iki 144 litrų. Taigi labai svarbu, kad vėsaus vandens būtų pakankamai.

Girdyklos ganyklose turėtų būti įrengtos šiek tiek toliau nuo melžimo aikštelių, pavėsyje, kadangi karvės nelinkusios karštu oru daug judėti. Girdyklos dažniausiai įrengiamos netoli pagrindinio tako į tvartą ar šėrimo vietas.

Pavėsis

Pavėsyje gali sudaryti medžiai ar dirbtinės priedangos. Svarbu,

Gerinant pieno kokybę, ypač svarbus veiksnys yra karvės sveikata. Vienas svarbiausių sveikatos rodiklių — somatinių ląstelių skaičius (SLS tūkst./ml).

UAB „Nepriklausoma tyrimų laboratorija“ (UAB NTL) plečia atliekamų paslaugų sritį ir siūlo ūkių valdytojams bei kitiems suinteresuotiems asmenims pasinaudoti galimybe iširti somatinių ląstelių skaičių žaliame karvių piene. Somatinių ląstelių skaičiaus tyrimas atliekamas naudojant matuoklį „Somascope“, dirbantį srauto citometrijos principu.

Konservuotus ir numeruotus pieno mėginius galima įduoti vairuotojams laborantams ar žaliavos pirkimo vadybininkams, kurie parveš mėginius į UAB NTL.

Paslaugos kaina 1 mėg. — 0,27 euro centai. Tyrimų rezultatai pagal pageidavimą bus perduodami atsakingam zonos vadybininkui, mėginius atvežusiam vairuotojui arba nurodytu telefono numeriu.

kad karvės galėtų pailsėti ir pasislėpti nuo tiesioginių saulės spindulių. Jos labai mėgsta medžių pavėsyje, dažnai būriuojasi aplink juos. Tai nėra gerai, kadangi po kelių metų medis gali žūti, be to, šiose vietose susidaro purvo duobės. Karvėms gulint purvo duobėse po melžimo, kai spenio sfinkteris nebūna visiškai užsidaręs, įvairios bakterijos ir mastito sukėlėjai gali patekti į tešmenį, užteršiamas tešmens paviršius bei gyvulio kailis.

Vienas iš problemų sumažinimo būdų — probleminių vietų aptvėrimas elektriniais aptvarais. Tada šios pavėsingos vietos gali būti naudojamos pakaitomis, leidžiant pradžiūti purvo duobėms. Dirbtinės priedangos taip pat rekomenduojama perkelti iš vienos ganyklos vietos į kitą, leidžiant pradžiūti purvo duobėms, jei tai yra įmanoma.

Tvartai

Norint išvengti karščio streso tvartuose, būtina naudoti kompleksą priemonių: vėsus vandenį, užtikrinti gerą oro judėjimą patalpose (ventiliaciją), užleisti užuolaidas ant langų, pro kuriuos patenka tiesioginiai saulės spinduliai. Drėkinant vėsiu vandeniu bei esant gerai ventiliacijai, gyvuliai atvėsinami. Viena svarbiausių sąlygų, naudojant tokią gyvulių vėsinimo sistemą, — įrengti papildomus ventiliatorius, nes kai oras pakankamai nejuda ir patalpoje padidėja oro drėgmė, galima su-

laukti atvirkščio rezultato. Vanduo turi būti purškiamas nuo 0,5 iki 3 min. miglos pavidalu, periodiškai. Jis turėtų sudrėkinti gyvulio kailį, bet nebėgti srovele nuo tešmens. Jei nuo tešmens vanduo bėga, jo naudojama per daug. Tai nuostolinga, be to, galima užteršti tešmenį ir sukelti pavojų susirgti mastitu. Purškiant vandenį miglos pavidalu, rekomenduojama išjungti ventiliatorius, kadangi jie gali nupūsti vandens lašelius, tam yra įrengiami automatiniai laikmačiai. Yra paskaičiuota, kad esant karštai dienai ir visą laiką naudojant šią gyvulių vėsinimo priemonę, sunaudojama apie 94-113 l vandens per dieną. Grindys taip vėsinamuose tvartuose turėtų būti padengtos neslidžia danga, kad gyvuliai neslidinėtų.

Šėrimas

Karščio stresas dažniausiai įtakos turi suėdamo pašaro kiekiui. Priklausomai nuo šilumos streso stiprumo, galvijai pasisavina iki 25 proc. mažiau SM. Dėl karščio praradę apetitą, gyvuliai nenoriai ėda, sumažėja išskiriamų seilių kiekis, susidaro neigiamas energijos balansas, o tai potenciali grėsmė acidozei išsivystyti. Svarbiausias tikslas per karščius — užtikrinti didžiojo prieskrandžio veiklą ir išskiriamų seilių kiekį. Norint palaikyti reikiamą energijos kiekį, rekomenduojama gyvulius šerti lengvais virškinamais baltyminiais pašarais — koncentratais (neviršyti daugiau kaip 60 proc. visų SM racione kiekio), jauna žole, duoti daugiau mineralų. Gyvuliams pašarai turi būti atiduodami dažniau ir mažesniais kiekiais, ypač tai svarbu šeriant gyvulius silosuotais pašarais, nes karštu oru jie greičiau genda.

Norint išvengti karščio streso, reikia:

- * vidurdienį laikyti karves patalpose,
- * pasirūpinti pavėsiu (šėrimo zonoje, ganyklose),
- * pasirūpinti papildoma oro cirkuliacija tvartuose,
- * pagerinti sanitarines priežiūros sąlygas,
- * gerai subalansuoti racioną,
- * naudoti aukštos kokybės pašarus,
- * naudojant visą raciono sistemą (VRS), papildomai įmaišyti vandens,
- * kompensuojant elektrolitų netekimą, padidinti mineralų kiekį,
- * pagrindinę raciono dalį sušerti vėsesnėmis paros valandomis,
- * silosuotus pašarus šerti mažesniais kiekiais (dėl sutrumpėjusio galiojimo laiko),
- * geriamą vandenį išlaikyti vėsus ir švarų. (<http://www.agroakademija.lt/gyvulininkyste/veterinaria/?SId=1311>)

Skelbimai

Techniką

Traktorių BELARUS-820 (2006 m., su frontiniu krautuviu, yra šakės mėšlui, grėbtuvai), srutvežį (2007 m., 4 tonų, su siurbliu), priekabą gyvuliams vežti (3 vietų), rulonų vyniotuvą (2008 m.). Tel.: 8~679 85204; 8~676 37465.

Pjaunamąją KUHN (2,5 m pločio, prikabinama). Tel. 8~615 95725.

Bulvių sodinamąsias, šienapjoves, šakų smulkintuvus (benziniai), grūdų valomąsias, 380 V ventiliatorius, 220 V suvirinimo aparatus, pusautomatinius („kempas“), benzininius vandens siurblius. Tel. 8~671 52660.

Presą FORTSCHRITT 454 (galima kabinti priekabą). Tel. 8~686 96069.

Malūną DKU (30 kW), grūdų pakėlimo „sraigės“ (6 m ir 4 m). Tel. 8~600 66246.

2 vietų melžimo aikštelę su stogeliu ir ratais (kaina 350 Eur), 4 vietų melžimo aikštelę be stogelio su šėryklomis (kaina 320 Eur), priekabą 2PTS-4 (didžioji, kaina 1250 Eur), grūdų sėjimąją SZT-3,6 su žolės įsėliu (kaina 1150 Eur). Tel. 8~610 02860.

Lenkišką šienapjovę (mažai naudota), 3 m pločio kultivatorių, dvivagį plūgą, brikutes. Tel. 8~614 38724.

Grėblį vartytuvą DOBILAS-3. Tel. 8~684 93135.

5 žvaigždžių grėblį-vartytuvą. Tel. (8~449) 79153.

Šieno presą FORTSCHRITT-454, grūdų sėjimąją CR 3,6, trąšų barstytuvą. Tel. 8~614 88200.

Traktorius: MTZ-952 (2003 m.) ir T-40 AM (1994 m.). Tel. 8~610 75456.

Traktorių T-40 AM (1994 m., techniškai tvarkingas). Tel. 8~676 68257.

Kitas prekes

Pieno šaldytuvus: 1 t „Westfalia“ ir 800 l „Vedholms“. Plungės r. Tel. 8~618 04221.

Pieno šaldytuvą (360 l). Rietavo sav. Tel. 8~607 42162.

Pieno gamintojų dėmesii!

Parduodami naudoti pieno šaldytuvai (2000, 3200, 3600 litrų talpos). Dėl išsamesnės informacijos kreiptis telefonu 8~687 78886.

1 lentelė. Faktinis sausųjų medžiagų (SM), pieno primilžio ir vandens suvartojimo pokytis, priklausomai nuo aplinkos temperatūros

2 lentelė. Temperatūros ir oro drėgmės indeksas melžiamoms karvėms

30-ojo gimtadienio proga:

Eriką Einorę (birželio 6 d.) — vyr. administratorę;
 Indrę Guriniene (birželio 12 d.) — gamybos darbininkę;
 Rimantę Miniotienę (birželio 19 d.) — gamybos darbininkę;
 Agnę Balčiūnaitę (birželio 12 d.) — pardavėją kasininę (UAB „Čia Market“);
 Akvilę Kostrominienę (birželio 17 d.) — pardavėją kasininę (UAB „Čia Market“).

35-ojo gimtadienio proga:

Vitold Rodevič (birželio 15 d.) — vairuotoją ekspeditorių;
 Aureliją Vainoraitę (birželio 27 d.) — gamybos darbininkę;
 Egidijų Zaveckį (birželio 10 d.) — vairuotoją laborantą;
 Arūną Miliešką (birželio 23 d.) — pieno privežėją;
 Jurgitą Nausėdienę (birželio 16 d.) — pardavėją kasininę (UAB „Čia Market“).

40-ojo gimtadienio proga:

Vaidą Vaitkutę (birželio 18 d.) — gamybos darbininkę;
 Oksaną Petkuvienę (birželio 3 d.) — operatore;
 Aureliją Anankaitę (birželio 12 d.) — pardavėją kasininę (UAB „Čia Market“).

45-ojo gimtadienio proga:

Vitą Majienę (birželio 16 d.) — gamybos darbininkę;
 Jolantą Garbauskaitę (birželio 22 d.) — svarbių klientų pardavimų vadybininkę;
 Raimondą Kaminskiene (birželio 2 d.) — pieno surinkėją;
 Iritę Damulienę (birželio 15 d.) — operatore;
 Irenijų Servą (birželio 28 d.) — operatorių;
 Edmundą Pužaitį (birželio 23 d.) — vairuotoją ekspeditorių;
 Vilimą Butienę (birželio 19 d.) — pardavėją kasininę (UAB „Čia Market“);
 Dalią Ilcevičiūtę (birželio 5 d.) — pardavėją kasininę (UAB „Čia Market“);
 Jūratę Kmitienę (birželio 27 d.) — pardavėją kasininę (UAB „Čia Market“).

50-ojo gimtadienio proga:

Edmondą Kniukštą (birželio 5 d.) — statybos darbininką;
 Reginą Mikalauskienę (birželio 9 d.) — pardavėją kasininę (UAB „Čia Market“);
 Dalią Melešienę (birželio 17 d.) — pardavėją kasininę (UAB „Čia Market“);
 Liną Milerienę (birželio 19 d.) — aparatinio cecho meistrę (ABF „Šilutės Rambynas“);
 Laimą Norbukiene (birželio 22 d.) — sūrių gamybos darbininkę (ABF „Šilutės Rambynas“).

55-ojo gimtadienio proga:

Astą Urniene (birželio 14 d.) — produktų vystymo technologę;
 Laimą Norvidienę (birželio 8 d.) — gamybos darbininkę;
 Birutę Jelinskiene (birželio 23 d.) — laborantę (UAB „NTL“);
 Adelę Bružienę (birželio 13 d.) — laborantę kontrolierę (AB „Klaipėdos pienas“).

60-ojo gimtadienio proga:

Laimą Martinkienę (birželio 28 d.) — pieno surinkėją;
 Danutę Jurgutienę (birželio 30 d.) — pardavėją kasininę (UAB „Čia Market“);
 Birutę Krugelienę (birželio 23 d.) — sūrių gamybos operatore (ABF „Šilutės Rambynas“).

30 metų darbo sukakties proga:

Antaną Jenkauską (dirba nuo 1986 06 02) — šaltkalvį-autokaro vairuotoją.

25 metų darbo sukakties proga:

Joną Vainavičių (dirba nuo 1991 06 03) — statybos darbininką.

20 metų darbo sukakties proga:

Donatą Viskontą (dirba nuo 1996 06 03) — Žaliosios pirkimo vadybininką;
 Elvyrą Porucienę (dirba nuo 1996 06 01) — pieno surinkėją;
 Reginą Tamošauskienę (dirba nuo 1996 06 01) — pieno surinkėją.

15 metų darbo sukakties proga:

Liną Vaitkienę (dirba nuo 2001 06 20) — klientų aptarnavimo vadovę;
 Aleksą Šarkauskį (dirba nuo 2001 06 15) — šaltkalvį;
 Aurimą Balčių (dirba nuo 2001 06 15) — vairuotoją vadybininką;
 Vidą Ariene (dirba nuo 2001 06 14) — pardavėją kasininę (UAB „Čia Market“);
 Raimundą Daugaliene (dirba nuo 2001 06 21) — laborantę (ABF „Šilutės Rambynas“).

10 metų darbo sukakties proga:

Dangolę Stonkienę (dirba nuo 2006 06 12) — gamybos darbininkę;
 Reginą Buivydienę (dirba nuo 2006 06 09) — pieno surinkėją;
 Rasą Zujevą (dirba nuo 2006 06 01) — pardavėją kasininę (UAB „Čia Market“);
 Kristiną Aniužienę (dirba nuo 2006 06 20) — pardavėją kasininę (UAB „Čia Market“).

5 metų darbo sukakties proga:

Jurgitą Šedytę (dirba nuo 2011 06 22) — „Pik-Nik“ fasavimo cecho gamybos darbininkę (ABF „Šilutės Rambynas“).

Telšių miesto šventėje — su DŽIUGU!

Kokios šventės be legendinio sūrio DŽIUGAS!

Šįkart miesto šventėje, į kurią sugužėjo galybė žiūrovų, mat Telšiai paskelbti Lietuvos kultūros sosti-

ne, jėgas demonstravo tituluočiausi stipruoliai, nes Masčio ežero pakrantėje vyko Baltijos galiūnų čempionato III etapas. Tradiciškai surengta išvermės run-

tis legendiniam sūriui DŽIUGAS, kur sėkmingai su latviais ir estais galynėjosi lietuvis Vidas Blekaitis (kairėje).

Leidžia: Lietuvos pieno ūkių asociacija.
 Lpuo-8 g. 73, LT-87140 Telšiai, Lietuva.
 Tel.: +370 444 22391, faksas +370 444 69210.
 el. paštas: lpuo.info@gmail.com www.lpuo.info

Redakcinė kolegija:
 Rolda Banisnė;
 Renata Balciauskienė; Jolanta Eitriusienė;
 Mindaugas Dejuskauskas.

Spausdino Štalių „Litnago“ spaustuve.
 2 sp. l. Leidžiamas
 nuo 1995-09-28, kartą per mėnesį.
 Tiražas 3000 egz.

Rašykite! Skambinkite!

Norintys pirkti ar parduoti galvijus, žemės ūkio techniką, kitas su ūkininkavimu susijusias prekes, ISSN 1648-777X
 galite kreiptis tel. +370 444 22391.
 el. paštas: lpuo.info@gmail.com

www.lpuo.info

9 771648 777005